

Sporočilo za javnost

GZS, OZS, AmCham Slovenia, BSCC

Številne pomanjkljivosti predloga Zakona o interventnem ukrepu zagotovitve dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19

Ljubljana, 17. april 2020 - V predlogu #PKP2, ki ga Vlada RS ravnokar obravnava na Brdu pri Kranju, so številne pomanjkljivosti, ki bodo podjetjem otežili koriščenje ponujenih ukrepov. Pogoji za koriščenje ukrepov so zahtevnejši in slabši kot v primerljivih državah.

Razmere v slovenskem gospodarstvu bodo zaostrene tudi še potem, ko bomo premagali COVID 19. Globalno povpraševanje bo na več področjih potrebovalo več mesecev, da bo prišlo na lanskoletno raven. Nekatere panoge čaka temeljito prestrukturiranje, saj se bodo življenjske navade potrošnikov še vsaj leto dni vračale na prejšnje tirnice. Zato bo zelo pomembno, s kakšnimi ukrepi in kako hitro bomo vzpodbujali domače gospodarstvo in njegovo rast.

Na Gospodarski zbornici Slovenije, Obrtno-podjetniški zbornici Sloveniji, v AmCham Slovenija in Britansko-slovenski gospodarski zbornici zato pozdravljamo korak v tej smeri s pripravo predloga Zakona o interventnem ukrepu zagotovitve dodatne likvidnosti gospodarstvu za omilitev posledic epidemije COVID-19, tim. #PKP2. Že večkrat smo poudarili nujnost priprave takega paketa, ki bo poskrbel za preživetje podjetij v času izrednega likvidnostnega krča in ustrezen zagon gospodarstva, ko se bo proizvodnja zopet pričela povečevati. Najpomembnejša je jamstvena shema za nova bančna posojila, ki mora biti relativno enostavna in za majhna podjetja administrativno manj obremenjujoča.

Vendar pa ugotavljamo, da je slovenska shema poroštev, kot je predstavljena v predlogu ministrstva za finance, 3-krat nižja kot v treh primerljivih državah ter pri 2 mrd EUR predstavlja le 4 % slovenskega BDP. Dodatno je delež državnega porošstva zelo nizek, zato poslovne banke ne bodo v največji možni meri zagotavljale kreditnih virov družbam, ki jih najbolj potrebujejo, pač pa le tistim, ki že sedaj nimajo težav s pridobivanjem posojil. Velik izziv predstavlja tudi mehanizem izvajanja poroštev, saj predvideva poplačilo porošstva iz proračuna ali pa z obveznico SID. Slednja posebnost lahko pomeni nevarnost, da se celoten dolg SID banke začne šteti v javni dolg, prav tako pa banke takšne oblike mehanizma ne potrebujejo, saj imajo na voljo zadosti likvidnosti. Zato ocenjujemo, da je mehanizem izvajanja poroštev po nepotrebnem zapleten in bo pomenil dodatno oviro, namesto prednosti pri dostopu do posojil. Tudi omejitev na posamezen subjekt je precej večja, kot jo določa okvir Evropske komisije. Pri nas bodo takšna posojila dobile le družbe v znesku 10 % letne prodaje in 1-kratnika letnih stroškov dela, medtem ko okvir EU te omejitve dopušča znatno višje (25 % prodaje in 2-kratnih letnih stroškov dela).

Ključno za gospodarstvo je hitrost implementacije predlogov v praksi in administrativna poenostavitev pri zaprosilu za sredstva ter kasnejšem poročanju. Osnutek zakona tega ne nudi. Nasprotno, predlagana poroštvna shema je zaradi svoje kompleksnosti postavljena pod vprašaj. Od številnih evropskih organov (ECB, Eurostat) zahteva privolitve in dodatna pojasnila, saj znatno odstopa od načina, ki so se ga poslužile številne evropske države, ki so te privolitve že dobile, pretežno že v marcu.

V zakonu ni nobenih navedb glede poroštev in odkupa terjatev, ki postajajo velik problem za izvoznike in podjetja, ki lahko izboljšujejo svojo likvidnost s prodajo le-teh. Nujno je tudi ohraniti izvozna zavarovanja ter, da SID banka sprejme nalogo pozavarovalca tveganj za EU trge. Brez tega se bo izvoz slovenskih družb še dodatno znižal.

Bančne poroštvne sheme - primerjava

	Okvir državnih pomoči EK v podporo gospodarstvu ob izbruhu COVID-19	Slovenija	Mediana primerljivih držav (3)	Nemčija	Avstrija	Francija
Vrednost poroštvne sheme (v mrd EUR)	Brez omejitev	2		600	15	300
v % od BDP	Brez omejitev	4%	12%	17%	4%	12%
Vrste posojil	obratni kapital in investicije	obratni kapital in investicije		obratni kapital in investicije	obratni kapital in investicije	obratni kapital in investicije
Delež poroštv za velike družbe	90%	50%	80%	80%	80%	70-80%
Delež poroštv za MSP	90%	75%	90%	90%	80%	90%
Delež poroštv za posojila do 800.000 EUR	100%	/		100%		
Omejitve za posamezno družbo po letnih prihodkih in stroških dela	25% letnega prometa in 2-kratnih letnih stroškov dela	10% letnega prometa in 1-kratnik letnih stroškov dela	25% letnega prometa in 2-kratnih letnih stroškov dela	25% letnega prometa in 2-kratnih letnih stroškov dela	25% letnega prometa in 2-kratnih letnih stroškov dela	25% letnega prometa in 2-kratnih letnih stroškov dela
Ročnost poroštv (v letih)	6	5	5	5	5	5
Kompleksnost izvedbe	N.R.	visoka, nejasen mehanizem unovčevanja poroštv	nizka	nizka	srednja	nizka
Odobritev državnih jamstev do:	31.12.2020	31.12.2020	31.12.2020	31.12.2020	31.12.2020	31.12.2020
Datum odobritve sheme	19.03.2020	?	27.04.2020	22.03.2020	9.04.2020	21.03.2020